

РОЗДІЛ 2. ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА НАВЧАННЯ (З ГАЛУЗЕЙ ЗНАНЬ)

МОДЕЛІ НОВОГО УРОКУ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В УМОВАХ ВІЙНИ

MODELS OF THE NEW PHYSICAL EDUCATION LESSON IN THE CONDITIONS OF WAR

У фокусі уваги статті проблема сучасного уроку фізичної культури в контексті концепції нової української школи. Для більшості представників підростаючого покоління, які перебувають в прифронтовій зоні, урок – однієсна форма в системі їхнього фізичного виховання. Тому вкрай важливим є відпрацювання педагогічних стратегій, які б розширили опції уроку фізичної культури за межі суто виконання або перегляду вправ, що демонструється на відео. Актуальним стає проблема моделювання нового уроку фізичної культури, який заснований на досвіді його учасників та відповідає реаліям сьогодення тих людей, які перебувають у прифронтовій зоні. Отже метою дослідження є розроблення моделей нового уроку фізичної культури для використання в дистанційному форматі навчання в умовах війни та повоєнного стану. Для досягнення мети дослідження використовувалися загальнонаукові методи наукового пізнання: аналогія, узагальнення практичних і науково-теоретичних даних – для виокремлення успішних практик фізичного виховання в умовах дистанційного навчання; моделювання – для розроблення моделей нового уроку фізичної культури. У статті розглядається міжнародний досвід фізичного виховання учнівства в контексті подальшого використання його на уроках фізичної культури нової української школи в умовах війни (у прифронтовій зоні). Авторами обґрунтовано структуру моделей нового уроку фізичної культури в 5–9 класах закладів освіти, які працюють в прифронтовій зоні. Кожна модель містить тему уроку, мету, завдання для асинхронного режиму взаємодії до уроку та після нього, а також практичні дії на самому уроці в синхронному режимі взаємодії. Результати проведеного дослідження надали підстави розробити моделі нового уроку фізичної культури та розпочати їх експериментальне апробування. У статті наведено фрагменти означених моделей за дев'ятьма темами, серед яких «Спортивна термінологія і мотиваційні вислови в спорті», «Фізика в спорті: сили, що діють на тіло під час руху», «Ритм і рух: взаємозв'язок музики та фізичної активності», «Здоровий спосіб життя та фізична культура» та інші. Зазначена робота розкриває новий потенційний ракурс теорії та методики фізичного виховання. У перспективі подальших досліджень – уточнення критеріїв визначення ефективності експериментальних розробок; презентація успішних напрацювань педагогічній спільноті.

Ключові слова: модель, урок, фізична культура, війна, дистанційне навчання.

The focus of the article is the problem of the modern Physical Education lesson in the context of the concept of the new Ukrainian School. For the majority of representatives of the younger generation, who are in the front-line zone, the lesson is the only form in the system of their physical education. Therefore, it is extremely important to work out pedagogical strategies that would expand the options of a Physical Education lesson beyond the limits of purely performing or watching the exercises demonstrated on a video. The relevant issue is the problem of modeling a new Physical Education lesson, which is based on the experience of its participants and corresponds to the current realities of those people who are in the front-line zone. Therefore, the purpose of the research is to develop some models of a new Physical Education lesson which can be used in a distance learning format in war and post-war conditions. To achieve the goal of the research, several general scientific methods of scientific knowledge were used: analogy, generalization of practical and scientific-theoretical data to highlight the successful practices of physical education in the conditions of distance learning; modeling to develop models for a new Physical Education lesson. The article examines the international experience of physical education of students in the context of its further use in Physical Education lessons at the new Ukrainian School in the conditions of war (in the front-line zone). The authors substantiated the structure of the models of the new Physical Education lesson in grades 5–9 of educational institutions working in the front-line zone. Each model contains the lesson topic, the goal, some tasks for the asynchronous mode of interaction before and after the lesson as well as some practical activities during the lesson itself in the synchronous mode of interaction. The results of the conducted research provided the basis for developing the models of a new Physical Education lesson and starting its experimental testing. The article provides some fragments of the defined models on nine topics, including “Sports Terminology and Motivational Sayings in Sports”, “Physics in Sports: Forces Affecting the Body During Movement”, “Rhythm and Movement: the Interaction Between Music and Physical Activity”, “Healthy Lifestyle and Physical Education” and others. This work reveals a new potential perspective of the theory and methodology of physical education. In the perspective of further research there is clarification of the criteria for determining the effectiveness of experimental developments; presentation of successful developments to the pedagogical community.

Key words: model, lesson, Physical Education, war, distance learning.

УДК 373.5.018.43.016:796:355.01(477)
(045)
DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/75.4>

Аксьонова О.П.,
канд. пед. наук,
завідувач кафедри реабілітаційної педагогіки та здорового способу життя
Запорізького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти

Богодист О.Г.,
учитель фізичної культури
Ліцею № 24 Мелітопольської міської ради Запорізької області

Постановка проблеми. Реформування освітньої системи в Україні на засадах концепції нової української школи [8] здійснюється потужними

кроками попри кризові ситуації, які переживає український народ. Освітня галузь фізичної культури не залишається осторонь, хоча значна кількість

учасників освітнього процесу вимушена здійснювати свою діяльність в умовах постійних викликів. Зокрема: військова агресія РФ проти України, тимчасова окупація території, велика кількість вимушених переселенців з непідконтрольної території; тягар інфекційних та неінфекційних захворювань; високі показники смертності від серцево-судинних хвороб та онкологічної патології; соціально-економічна криза; несприятлива екологічна ситуація; високий рівень поширеності тютюнокуріння, вживання алкоголю та наркотичних засобів; недостатні фізичні навантаження; нездорове харчування; погіршення стану психічного здоров'я, особливо серед дітей і учнівської молоді.

Для більшості представників підростаючого покоління, які перебувають в прифронтній зоні, урок – однієнька форма в системі їхнього фізичного виховання. Тому вкрай важливим є відпрацювання педагогічних стратегій, які б розширили опції уроку фізичної культури за межі суто виконання або перегляду вправ, що демонструється на відео. Актуальним стає проблема моделювання нового уроку фізичної культури, який заснований на досвіді його учасників та відповідає реаліям сьогодення тих людей, які перебувають у прифронтній зоні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема організованої рухової активності дітей і учнівської молоді заради безпеки і здоров'я останнім часом посіла пріоритетне місце серед педагогічної спільноти України. У контексті зазначеного виокремлені певні стратегії підвищення ефективності фізичного виховання дітей і учнівської

молоді, а само: оптимізація кадрового забезпечення сфери фізичного виховання; створення безпечного освітнього середовища з фізичного виховання; розробка та впровадження в освітній процес плюралістичних практик фізичного виховання; просування значущого досвіду дітей і підлітків тощо [7].

Потужний потенціал для розроблення моделей нового уроку фізичної культури містить контент, напрацьований нашими міжнародними колегами. Починаючи з 1993 року розпочав своє онлайн-функціонування «Фізкультурний зал ганьби» (The Physical Education Hall of Shame, PEHOS), відповідальним редактором якого є Mark Manross. «Ось воно: місце безчестя та ганьби, де зафіксовані жахливі «розгадані» дії, ігри та практики, щоб вчителі з фізичної культури могли не лише зрозуміти, чому таких ігор слід уникати, але й щоб ці самі вчителі могли стати більш рефлексивними і вдумливими практиками своєї справи» [6]. Логічним продовженням накопичених підходів у зазначеному «залі ганьби» є систематизація досвіду з фізичного виховання, так званий фізкультурний зал честі. Цей ресурс містить у тому числі перелік найкращих практик з фізичного виховання дітей і підлітків різних вікових категорій [5]. Відповідальний редактор цього контенту – James Gostomski. Для прикладу подано декілька з них (табл. 1).

Зазначені в табл. 1 види навчальної діяльності учнів і учениць можна використовувати у різних ракурсах: форма завдання для уроку; вид домашнього завдання; завдання для формувального оцінювання; вид позаурочного турніру тощо.

Таблиця 1

Приклади успішних практик з фізичного виховання учнівства на уроках фізичної культури (досвід роботи вчителів закладів освіти США, [5])

НАЗВА. ОПИС
<p>12 днів фітнес-виклику</p> <p>Учням пропонується взяти участь у 12-денному фітнес-випробуванні, яке починається з малого і щодня стає більшим. Учні починають з однієї вправи в перший день. Кожного дня додають по одній новій вправі. До 12 дня вони мають виконати всі 12 вправ. Учні, які пройшли повне завдання, можуть принести свою фітнес-картку з підписом батьків, щоб отримати фітнес-оберіг (або інший невеликий приз).</p>
<p>10–20–30. Другий клуб</p> <p>Кожен, хто покращить свій час на 10, 20, 30 і більше секунд, стане членом «Клубу». Учні об'єднуються в невеликі, рівні за кількістю, групи для спільних досягнень. Кожного дня вони долають визначену дистанцію. Сумарний час подолання фіксується вчителем або людиною, якій делеговані відповідні функції. Кожного разу відбувається порівняння сумарного часу з попереднім результатом. Кількість балів відповідає кількості секунд. Покращення на 10 секунд дорівнюється 10 балам, на 30 секунд = 30 балів і т. д. Учитель розміщує відповідну інформацію на плакаті біля спортивного залу або / та на вебресурсах, доступ до перегляду яких є в усіх учасників освітнього процесу. Цей проєкт триває певний термін, по завершенні якого підраховується кількість балів, здійснюються відзначення всіх учасників.</p>
<p>Алфавіт-фітнес-челендж</p> <p>Кожен день календаря Alphabet Fitness Challenge має слово дня. Учні читають та обговорюють «Слово дня» зі своїми батьками, вчителями чи однокласниками, а також те, як воно стосується здоров'я та благополуччя. Потім учні використовують алфавітний фітнес-ключ, щоб розшифрувати вправу, яка відповідає кожній літері у Слові дня. Виконання кожної вправи у слові дня є тренуванням дня. Учні отримують винагороду залежно від кількості днів, впродовж яких вони виконували завдання (сертифікати із золотою, срібною та бронзовою медалями). Щомісяця слова дня можна видаляти та додавати нові. Слово дня може мати іншу тему кожного місяця.</p>

Книга руху
Після вивчення типів рухів, рівнів, шляхів і темпу учням пропонується написати книгу, яку змогли б опанувати більш молодші люди. Усе перераховане в Книзі має бути частиною їхньої історії. Потім вони мають проілюструвати свої книги та переплести їх. Готові твори потім читати молодшому другові з нижчого класу, доки той виконує розминку або підвідні вправи. Потім Книжки даруються друзям. Книжки можна оформлювати на онлайн-платформах.
Амбасадор вправи
Учням пропонується навчити когось тій вправі (або руховій дії), якій навчилися під час уроку (наприклад, навчїть маму жонглювати). Заохотити тих, хто неактивний, бути активними, запрошуючи їх займатися з вами (наприклад, попросити бабусю піти з вами на прогулянку). Пояснити своїм учням важливість/переваги фізичних вправ. Після того, як учень виконає один із наведених вище варіантів, особа, яку вони навчали, має написати вчителю повідомлення, пояснюючи, що зробив учень, щоб стати Амбасадором вправи. Учитель бере його/її фотографію, роздруковує та вивішує на стіні в спортзалі під плакатом Exercise Ambassadors або публікує на доступному для учнів вебресурсі.

Одним із потужних ресурсів наших міжнародних колег є навчальна програма учнівського лідерства «BELIEVE IN YOU / ВІРЮ В ТЕБЕ» [2]. Ця безкоштовна програма розроблена, щоб виховати лідерські якості молодшої людини і забезпечити проактивну підтримку психічного здоров'я для всіх.

Спостереження за діями педагогів під час проведення уроків фізичної культури (перегляд відеозаписів, які доступні в мережі Інтернет) надають підстави стверджувати, що в більшості випадків педагоги не володіють відповідною лексикою (йдеться про толерантне, інклюзивне, гуманне ставлення до досягнень хлопців і дівчат). У зазначеному контексті пропонуються два контенті, які

сприятимуть зміні лексики педагогів під час проведення уроків фізичної культури.

Перший контент: карта емоційної лексики за концепцією SEL (3–12 класи) [1]. Складові карти: розширення прав і можливостей (жити з оптимізмом, мати активну позитивну мотивацію, жити з повагою до себе тощо); правильний емоційний словник (довіра, ентузіазм, заохочення тощо); SEL-фокус (самоусвідомленість, навички взаємовідносин, соціальна обізнаність тощо).

Другий контент – робочий зошит для учнів за модулем GO BE GREAT / БУДЬ ВЕЛИКИМ! [3]. У таблиці нижче (табл. 2) подається фрагмент завдань на 1–10 тижні, які містять інструкції та додаткові рекомендації учням і ученицям.

Таблиця 2

Фрагмент щотижневої програми за модулем GO BE GREAT!

Інструкція	Додаткові рекомендації
Тижні 1–5. Фізична активність і харчування	
Щоденна фізична активність: ставте прапорець щодня, якщо ви активні протягом 60 хвилин або більше. Фізична активність підтримує наше тіло сильним, а розум зосередженим. Щотижневне харчування: ставте прапорець щотижня, коли ви досягнете своєї цілі щодо харчування. Нам потрібно живити наше тіло поживною їжею, яка зберігає нас здоровими та сильними. Це означає, що в більшість днів ви уникаєте солодких напоїв, а під час більшості прийомів їжі ви їсте багато фруктів і овочів!	Щотижнева ціль «Зроби сам»: щотижня визначайте ціль «Зроби сам». Ця мета може бути будь-якою! Спати 8 годин щоночі, вивчити нову пісню на інструменті, зателефонувати улюбленій тітці чи дядькові, розвинути нову навичку. Це може бути буквально все, що є продуктивним і допомагає вам стати кращою версією вас самих. Ви навіть можете розтягнути мету з одного тижня на інший. Ці короткострокові цілі мають бути веселими та корисними.
Тижні 6–10. Таблиця грандіозних цілей	
Настав час поставити ВЕЛИКУ мету! Люди, які роблять великі справи – це люди, які ставлять цілі, а потім працюють над досягненням цих цілей. Кожні 5 тижнів ви будете використовувати робочу таблицю ВЕЛИКИХ цілей, щоб поставити нову ВЕЛИКУ мету і працювати над її досягненням.	Назва цілі. Опишіть свою мету не більше ніж 5 словами. Вітаємо! Це нове, просте твердження тепер є назвою вашої мети. Причина для вашої мети. У кожній ВЕЛИКОЇ мети є «чому», яке надає їй сенс і напрямок. Як ця мета зробить ваш світ кращим? Необхідні зусилля. Як ви збираєтеся досягти своєї мети? Перелічіть 4 конкретні кроки, які ви зробите сьогодні, завтра, наступного тижня і далі. Партнер з підзвітності. Коли ви розповідаєте комусь про свою мету, вона стає реальною. Напишіть 1–2 людей, з якими ви поділитесь своєю метою. Попросіть їх допомогти вам бути підзвітними. Графік досягнення вашої мети. Сьогодні – ваша відправна точка. Коли ви хочете досягти своєї мети? Встановіть фінішну лінію, а потім розмістіть перераховані вище зусилля в порядку на часовій шкалі.

Серед завдань, які подані в робочому зошиті, привертають увагу в тому числі й такі [3]: на кожному літері слова E-N-E-R-G-Y (Е-Н-Е-Р-Г-І-Я) створити надихаючу заяву про своє життя (мету, ентузіазм, енергію тощо); потренуватися бути добрим, використовуючи початкові літери слова K-I-N-D (Д-О-Б-Р-О-Т-А), створити позитивне твердження, яке допоможе іншим стати кращими; визначити, що радість означає для вас; написати, коли відчуваєте радість; на що радість схожа; яка користь від радості; як ви проявляєте радість («квадрат емоцій»).

Поряд із зазначеним вище варті на увагу деякі ідеї для дистанційного навчання [4], (табл. 3).

Таким чином, більш ретельне ознайомлення зі змістом платформ PE CENTRAL [5] та OPEN [4], в контенті яких подані успішні практики учителів фізичної культури закладів освіти США, дозволяє систематизувати ефективні розробки, нестандартні ідеї з метою подальшого використання в освітньому процесі нової української школи.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Теорія і методика фізичного виховання не містить на сьогодні сучасних моделей уроку фізичної культури для роботи в дистанційному форматі в умовах війни. Тому метою нашого дослідження є розробити моделі нового уроку фізичної культури для використання в дистанційному форматі навчання в умовах війни та повоєнного стану. Для досягнення мети дослідження використовувалися загальнонаукові методи наукового пізнання: аналогія, узагальнення практичних і науково-теоретичних даних – для виокремлення успішних практик фізичного виховання в умовах дистанційного навчання; моделювання – для розроблення моделей нового уроку фізичної культури.

Виклад основного матеріалу дослідження. Вже багато років освітній процес з фізичної культури для більшості дітей і підлітків організовується в дистанційному форматі. Варте на увагу угруповання зазначеного формату навчання на плюси та мінуси [10]. Методичні підходи, за яких

організовується фізичне виховання учнівства в умовах дистанційної форми навчання, нами розглянуто з двох боків: позитивного та негативного ефектів (табл. 4).

Війна в Україні суттєво вплинула на стан здоров'я українських школярів, як фізичного, так і психічного. Зокрема: зростання рівня стресу, тривоги та депресії; перерви у навчанні через військові дії, відсутність Інтернету або відповідного обладнання; зниження рівня фізичної активності, відповідний розвиток захворювань; недостатнє або незбалансоване харчування; обмежений доступ до медичних послуг; соціальна ізоляція, недостатня соціальна підтримка та ін. Тому рентабельними для сучасних закладів освіти, які працюють в прифронтовій зоні, визначені такі педагогічні стратегії, що спрямовані на збереження та розвиток здоров'я школярів в умовах воєнного часу: психологічна підтримка та розвиток емоційної стійкості; інтеграція фізичної активності в освітній процес за всіма освітніми галузями; формування здорової харчової поведінки; організація безпечного і здорового освітнього середовища; соціальна інтеграція та підтримка; гнучкість освітнього процесу.

У контексті зазначеного новий урок фізичної культури в реаліях сьогодення має бути: проектом, не відірваним від освітніх стандартів та життя сучасного учнівства; процесом, який не завершується конкретно датою проведення уроку; подією, яка закарбується в пам'яті учасників освітнього процесу, як яскравий та важливий етап їхнього самовдосконалення.

На підставі зазначеного, а також з урахуванням міжнародного досвіду розроблені та експериментально апробуються моделі нового уроку фізичної культури для 5–9 класів. Нижче подані фрагменти деяких моделей (табл. 5).

Учителі фізичної культури експериментальних закладів освіти адаптують моделі нового уроку до певних умов, конкретизують організаційно-методичні рекомендації щодо проведення уроку,

Таблиця 3

Навчальні проєкти з фізичної культури під час дистанційного навчання, [4]

НАЗВА ЗАХОДУ	ЗМІСТ ЗАХОДУ
Тиждень сімейної фізкультури	Допоможіть батькам своїх учнів зрозуміти, що фізичне виховання – це викладання, навчання та розвага. Це безпрограшний варіант для учнів, батьків і вчителів фізкультури
Фітнес у русі	Це потужний і безпечний ресурс, який можна використовувати в будь-якому навчальному сценарії з фізичної культури. ...поєднає біг із веселими заняттями фітнесом. Проєкт допоможе вам навчити основних рухових навичок і запровадити соціальне емоційне навчання. Педагоги, які беруть участь, мають необмежений доступ до великого онлайн-банку фізичних вправ, відео та уроків, а також безкоштовних стимулів, щоб мотивувати дітей продовжувати рухатися
Фітнес-планування з метою	Під час цього розділу ми поговоримо про те, як розробити особистий план фітнесу та харчування, щоб підтримувати та покращувати наше здоров'я та загальний психофізичний стан
Фітнес, пов'язаний з навичками	Фізична активність в умовах надзвичайних ситуацій допоможе учням зміцнити імунну систему, впоратися зі стресом і насолоджуватися часом. Розроблені завдання, які можна виконувати без маніпуляційного обладнання.

Позиціонування організаційно-методичних підходів щодо фізичного виховання учнівства в умовах дистанційної форми навчання

Назва підходу	Позитивний ефект	Негативний ефект
Проведення уроку фізичної культури в синхронному режимі взаємодії	Зустріч з друзями; спілкування з педагогом; можливість долучитися до спільного виконання завдань, продемонструвати свої здібності назагал	Відсутність в педагога можливості керувати руховою активністю учнів, тому що вони не підключають відеокамери або загалом не приєднуються до відео-зустрічі
Надання учнівству завдань для самостійного виконання в асинхронному режимі взаємодії	Можливість виконати завдання в подовжений період; розширення форм пізнавальної активності учнівства; використання додаткових ресурсів з метою досягнення успіху учнів і учениць різних типологічних груп	Відсутність гарантії, що учасники самостійно виконували завдання; посилення педагогічної уваги в бік теоретичних завдань, що знижує моторну щільність занять фізичною культурою та нівелює значення фізичного навантаження
Використання відеоресурсів як пропозиція виконувати рухову діяльність за педагогом	Педагоги опанували відео-сервіси, створили безліч відео-кліпів для того, щоб учні та учениці повторювали вправи, які демонструються на екрані; можливість використовувати ресурс в синхронному, асинхронному режимі взаємодії	Учні і учениці набувають можливості пасивного перегляду відео-контенту; педагог не може бути впевненим, що вправління відбувається систематично
Включення до змісту уроку рухових активностей розважального або примітивного змісту	Розвага – важлива. Весело та захоплювано. Примітивні вправи, як-то пальчикова гімнастика, дихальні вправи, релаксація, можуть бути елементом психотерапії.	Онлайн-урок дуже швидкоплинний. Недоречно втрачати час на вправи, під час виконання яких задіяні окремі системи організму. Немає гарантії, що в цей час не залунає тривога, і педагог має припинити урок. І позитивний ефект від вправління таким чином буде відсутній

Таблиця 5

Фрагменти моделей нового уроку фізичної культури: практико-орієнтований підхід

Мета	Асинхронний режим	Синхронний режим	Асинхронний режим
1	2	3	4
Основи здорового харчування і фізична активність			
Усвідомлення важливості поєднання здорового харчування з регулярною фізичною активністю	Як харчування впливає на енергію та фізичну активність? Яка кількість калорій у твоєму сніданку?	Зібрати здорові та шкідливі продукти, виконуючи різні види рухової діяльності або вправи. Скласти та виконати тренування, яке спалить калорійність сніданку	Тематична онлайн-вікторина
Захист від травм: правильна розминка і техніка виконання вправ			
Навчання учнів техніці розминки та основам безпеки під час фізичної активності	Коли розминку можна вважати правильною? Які причини травм під час занять фізичними вправами?	Руховий батл «Свою вправу – з мого вихідного положення». Челендж «Виправи помилку»	Робота на інтерактивній дошці «Помилки у виконанні вправ як причина травм», «Практичні поради для виправлення помилок»
Здоровий спосіб життя та фізична культура			
Формування уявлення про здоровий спосіб життя та його складові	Які складові здорового способу життя? Як пов'язані різні види рухової активності зі складовими здорового способу життя?	Групова робота в сесійних залах «Укласти, виконати рухову активність, виконання якої пов'язане з певним складником здорового способу життя»	Презентувати назагал напрацювання в групі. Інтерактивний робочий зошит «Мій план щодо покращення власного способу життя»
Командні види спорту: розвиток співпраці та комунікації			
Розвиток комунікаційних навичок та командної роботи через спортивні ігри	У чому важливість комунікації та взаємодії в командних видах спорту?	Фестиваль комунікативних дій в спортивних іграх	Аналіз успішних стратегій командної роботи. Укладання класифікацій видів комунікативних дій
Фізична активність і емоційне благополуччя			
Ознайомлення учнів із взаємозв'язком між фізичною активністю та емоційним станом	Як фізична активність впливає на настрій і психічне здоров'я?	Виконання комплексів вправ для підвищення настрою та зняття стресу	Інтерактивний робочий зошит «Рекомендації щодо включення фізичної активності у повсякденне життя»

1	2	3	4
Фізика в спорті: сили, що діють на тіло під час руху			
Ознайомлення зі специфікою застосування фізичних законів в різних видах рухової активності	Як сила тяжіння, сила тертя, інерція впливають на тіло під час бігу, стрибків та інших рухів?	Виконання різних видів рухової активності з відповідними підрахунками фізичних величин	Групова рефлексія, де учні діляться спостереженнями та аналізують, як знання фізики допомагає покращити спортивні результати
Мова руху: словесний опис і аналіз спортивних дій			
Розвиток навичок опису та аналізу спортивних дій, розширюючи словниковий запас	Як аналізуються мовні засоби для передачі динаміки та емоцій у спорті?	Виконання різних способів рухових дій за словесним і письмовим описом. Створення нового виду рухової дії та словесних їх опис	Робочий зошит або відео-запис: короткий опис (коментар) спортивного моменту з акцентом на точність і емоційність мови
Ритм і рух: взаємозв'язок музики та фізичної активності			
Збагачення знань про вплив музики на рухи тіла та фізичну активність. Розвиток почуття ритму	Як ритм і темп в музиці впливає на фізичні вправи? Які стилі музики підходять для певних видів рухової активності?	Виконання серії вправ під різну музику	Створення музичного плей-листа для рухової активності, обґрунтовуючи свій вибір
Спортивна термінологія і мотиваційні вислови в спорті			
Навчання використовувати спортивну термінологію та створювати мотиваційні вислови, які підвищують мотивацію до занять спортом	Які вислови спортивної термінології часто використовуються в спортивній журналістиці і тренерській роботі?	Створення коротких мотиваційних промов або слогани. Використання їх під час певних видів рухової активності	Обмін мотиваційними висловами та обговорення, як вони впливають на результат

модифікують модель залежно від можливостей учнів і учениць. Використовують при цьому успішні практики та міжнародний досвід. Цей етап експерименту наразі триває. Один із очікуваних результатів: вдосконалення професійних компетентностей педагогів; розробка навчально-методичного комплексу уроків фізичної культури для 5–9 класів за означеними моделями.

Висновки. Сучасне фізичне виховання в новій українській школі – це не лише нові модулі в програмі. В першу чергу – це педагогічна діяльність, яка заснована на реальних (сьогоденних) потребах і можливостях всіх учасників освітнього процесу. В умовах війни, а тим більше, у прифронтовій зоні, нагромаджувати в урок фізичної культури тренувальні підходи щодо навчання дітей і підлітків видам спорту недоцільно. Успішні практики фізичного виховання колег США дозволили створити моделі нового уроку фізичної культури для 5–9 класів закладів освіти, які працюють в умовах війни (прифронтовій зоні). Зазначена робота розкриває новий потенційний ракурс теорії та методики фізичного виховання. Експеримент триває. Здійснюється апробація розроблених моделей. У перспективі подальших досліджень: 1) розробити моделі уроків нової фізично культури за напрямками формування резильєнтності особистості, антибулінг, навчання як мандрівка,

кейс-урок, формування ризикованої поведінки, безпечна та ефективна фізкультура, виховання миролюбного ставлення до оточення; 2) уточнити критерії визначення ефективності експериментальних розробок; 3) презентувати успішні напрацювання педагогічній спільноті.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

- 40-Week Map of Emotional Vocabulary and SEL Concepts. URL: https://believeinyou.verityuniversity.org/wp-content/uploads/2024/01/SEL_40-Week_Matrix.pdf (access: 12.05.2024).
- BELIEVE IN YOU. URL: https://believeinyou.verityuniversity.org/wp-content/uploads/2024/01/BIY-PDSG-Journal-Weeks_1-20-1.pdf (access: 12.05.2024).
- GO BE GREAT! URL: <https://openphysed.org/wp-content/uploads/2020/08/GBG-MS-01-CompleteModule-2.pdf> (access: 12.05.2024).
- OPEN. URL: <https://openphysed.org/best-practices/plan-prep> (access: 12.05.2024).
- PE CENTER. BEST PRACTICE. URL: <https://www.pecentral.org/bp/TempBestPracticesDisplay.asp?room=All> (access: 12.05.2024).
- The Physical Education Hall of Shame (PEHOS). URL: <https://www.pecentral.org/professional/hos/> (access: 12.05.2024).
- Аксьонова О.П. Стратегії підвищення рухової активності учнівства в умовах сьогодення. Основні орієнтири розвитку системи освіти Запорізької області

в контексті реалізації Концепції «Нова українська школа» в умовах очної, дистанційної та змішаної освіти у 2023/2024 навчальному році : метод. рекомендації : у 3-х ч. / відп. ред. О. Варецька; упор. Л. Стрілець; ДОН ЗОДА, КЗ «ЗОІППО» ЗОР. – Ч. II. Навчально-методичне забезпечення загальної середньої освіти. – Електронний аналог друкованого видання (електронна книга). – Запоріжжя : СТАТУС, 2023. – 228 с. – с. 175–184. URL: https://drive.google.com/file/d/1cJXmPG_F9wRghk3VYxTNn4DXijX12fPw/view (дата звернення: 07.09.2024).

8. Концепція Нової Української школи. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf> (дата звернення: 12.05.2024).

9. Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Баженов Є. В., Бідний М. В., Ребрина А. А., Данільченко В. О., Коломоєць Г. А., Дутчак М. В.). URL: <https://imzo.gov.ua/model-ni-navchal-ni-prohramy/fizychna-kul-tura/> (дата звернення: 07.09.2024).

10. Редакція Комп'ютерної Академії Unicorn School. У здоровому тілі здоровий дух – фізичний розвиток дітей під час онлайн-навчання. (Назва з екрану). URL: <https://unicorn.itstep.org/blog/a-healthy-mind-in-a-healthy-body-physical-development-of-children-during-online-education> (дата звернення: 07.09.2024).